

Goldfried Hary Esküvője



Édesapám, Kappel Móric a kép bal oldalán lévő férfi. A nővérem vitte el Izraelbe, ott halt meg édesapám 1970 körül [Azaz az 1970-es években. -- A szerk.]. Középen a nővérem fia, Goldfried Hary. Mellette pedig az apósa látható. A kép Hary esküvőjén készült valamikor az 1970-es években. Édesapám, Kappel Móric 1896. március tizenötödikén született, Kidén. Amikor az édesapám tíz éves leheett, meghalt az anyjuk, az én nagyanyám. Ekkor a hét testvérből már csak négyen éltek otthon, a többiek már nagybacsák voltak, és mindegyik elhelyezkedett az ország különböző településein. Az apámat Kolozsváron a Rosenfeld család vette magához. A férfit Rosenfeld Móricnak hívták, és édesapám anyjának volt a testvére. Móricról annyit tudok, hogy suszter volt, és két gyereke volt. Ezek dúsgazdag emberek voltak falun, és aztán eljöttek ide, Kolozsvárra lakni. Ők nevelték fel édesapámat, aki aránylag elég jó zsidó vallási nevelést kapott tőlük. Megtanult imádkozni, igyekezett szombaton nem dolgozni. Később is betartotta a zsidó szabályokat,

amelyeket akkor, mikor én gyermek voltam, kevés zsidó tartott be. Apám péknek tanult. Kábé négy-öt elemije és ugyanennyi Talmud-Tórája volt. Aztán jött a háború [az első világháború], és elvitték katonának. 1914-ben ő pont tizennyolc éves volt. Frontszolgálatot végzett, megsebesült, majd hazajött. Ennél többet nem tudok erről, apám nem mesélt a háborús élményeiről.

Hazajövele után egy-két évre, 1920-ban, meg is nősült. Apám elvette anyámat, mert zsidó nő volt, anyám pedig csak azért ment hozzája, mert bizony már harmincöt [harminchét] éves volt, és tovább már nem válogatott. Feltette magában, ha még egyszer lesz egy férfi, aki el akarja venni, azonnal hozzámegy. Így ment az apámhoz feleségül. Ezt mondogatta szegény anyukám mindig, nyugodjék. Édesanyám halála után édesapám kiköltözött Izraelbe, Rhison LeCionba. Édesapám a szombatokat megtartotta, nem ment dolgozni szombaton, vasárnap dolgozott inkább. Olyan helyre ment, ahol felvették úgy, hogy vasárnap volt szükség rá. A kenyérgyár tulajdonosa zsidó volt, és édesapámat felvették úgy, hogy szombaton legyen szabad, de dolgozzon vasárnap. A kenyérgyár neve Familia volt.